

Na úvod poskytnuté informace se patří akcentovat, že svévolnost lékařského personálu je vyloučena postupem *lege artis*.

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 4 odst. 5 definuje povinnost *lege artis* jako „náležitou odbornou úroveň“ a ukládá všem zdravotnickým pracovníkům povinnost postupovat při léčbě pacienta a jiných zdravotních službách na náležitě odborné úrovni. Současně zakotvuje právo pacienta na poskytování zdravotních služeb na náležitě odborné úrovni.

Náležitou odbornou úroveň pak zákon o zdravotních službách definuje takto: „*Náležitou odbornou úroveň se rozumí poskytování zdravotních služeb podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti.*“.

Definice navržená Českou lékařskou komorou a akceptovaná i zákonodárcem, Parlamentem České republiky, je adekvátní i zdařilá. Soudce, státní zástupce nebo jiný orgán, který bude posuzovat trestní oznámení, žalobu, či stížnost na zdravotníka, má touto definicí poskytnuta následující vodítka:

- Zdravotní služby musí být poskytovány podle pravidel vědy – ať již vědy lékařské, nebo vědy jiného zdravotnického oboru, než je lékařství (ošetřovatelství, fyzioterapie, farmacie, klinická psychologie apod.).
- Zdravotní služby musí být poskytovány v souladu s uznávanými medicínskými postupy. Přidrží-li se lékař či jiný zdravotník, kteréhokoli z uznávaných medicínských postupů, postupuje *lege artis*, bez ohledu na jakékoli standardy či jiná doporučení. Není a nemůže být vázán jediným určeným postupem pro každou situaci.
- Péče rovněž musí respektovat individualitu pacienta a uznávaný medicínský postup, odpovídající pravidlům vědy, musí odpovídat potřebám individuality pacienta v daném konkrétním případě. Také proto nelze zdravotníky „svázat“ jakýmkoliv závaznými standardy, až na jasně stanovené výjimky, kde připadá v úvahu jediný možný správný postup.

Při posuzování správnosti či nesprávnosti postupu, je brán ohled na konkrétní podmínky a objektivní možnosti, které lékař nebo jiný zdravotník v daném okamžiku měl. Jde tedy jasně o pohled *ex ante*, nikoli *ex post*. Lze tedy konstatovat, že definice *lege artis*, náležitě odborné úrovně poskytování zdravotních služeb, je objektivní, vyvážená a vhodná i z hlediska právní ochrany lékařů.

Právní úprava koresponduje s všeobecně uznávaným rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 22. března 2005 (sp. zn. 7 Tdo 219/2005), který je posléze citován v řadě dalších rozhodnutí Nejvyššího soudu, zejména ve věcech trestních. Nejvyšší soud v judikátu definuje porušení pravidel *lege artis* takto: „*V trestně právní nauce se běžně považuje za porušení lege artis, pokud lékař při výkonu svého povolání nedodrží rámec pravidel vědy a medicínských postupů, a to v mezích daných rozsahem svých úkolů, podle pracovního zařazení i konkrétních podmínek a objektivních možností.*“.

Nejvyšší soud v této souvislosti i konstatuje, že chyba v diagnóze sama o sobě ještě nemusí mít charakter jednání *non lege artis*. Může tomu být ale v případě, je-li nesprávná diagnóza důsledkem závažného porušení postupů pro její určení, např. v případě bezdůvodného nevyužití dostupných diagnostických metod. Postup lékaře je ovšem vždy nutno hodnotit tzv. *ex ante*, tj. na základě informací, které měl lékař v době rozhodování k dispozici.